

Delfi AS / Estonya – 64569/09 - 16.6.2015 tarihli Karar [BD]

Olaylar - Başvuran şirket, Estonya'nın en büyük internet portallarından birinin sahibidir. 2006 yılında, bir feribot şirketine ilişkin olarak portalda yayımlanan makalenin ardından, makalenin altına, feribot şirketinin sahibine karşı kişisel tehdit ve hakaret içeren yorumlar yapılmıştır. Başvuran şirkete karşı hakaret davası açılmıştır. Dava sonucunda, şirketin 320 avro tazminat ödemesine karar verilmiştir.

10 Ekim 2013 tarihli bir kararda (bkz., 167 sayılı Bilgi Notu), Mahkeme'nin bir Dairesi, oy birliğiyle, 10. maddenin ihlal edilmediğine karar vermişlerdir.

17 Şubat 2014 tarihinde, dava, başvuran şirketin talebi üzerine Büyük Daire'ye havale edilmiştir.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 10: Bu dava, Mahkeme, internette kullanıcıların ifadelerine ilişkin faaliyetlere ilişkin bir şikâyeti incelediği ilk davadır. İfade özgürlüğünün kullanılmasında internetin önemli faydalarını kabul ederek, Mahkeme, hakaret nitelikli veya diğer yasadışı konuşmalara ilişkin yükümlülüğün korunması gerektiği ve bu yükümlülüğün kişilik hakları ihlalleri için etkili bir hukuk yolu teşkil ettiğini hatırlatmaktadır. Ayrıca, Mahkeme, mevcut davada, ihtilafli yorumların nefret söylemi ve şiddete doğrudan teşvik oluşturmakta olduğunu, başvuran şirketin haber portalının ülkedeki en büyük internet araçlarından biri olduğunu ve yazılan yorumların tartışmalı niteliğine ilişkin olarak halkta endişe doğduğunu gözlemlemektedir. Bu nedenle, davaya ilişkin incelemenin kapsamı, daha önce yayımlanan içerikler hakkında kullanıcı yorumları ve açıkça yasadışı söylem türlerini kullanan bazı kullanıcılar için platform sağlamak gibi bir ekonomik amaç güttüklerinde 10 § 2 maddesi ışığında, internet haber portallarının “görevleri ve sorumluluklarının” değerlendirilmesiyle sınırlıdır.

Mahkeme, iç hukukta bulunan belgelerinde, bir internet haber portalını ekonomik bir hedefle kullanan medya yayımcısının, iç hukuk uyarınca, portalına açıkça yasadışı yorumlar yüklenmesinden ilke olarak sorumlu tutulabileceğini öngörülmesi konusunda tatmin olmuştur. Profesyonel bir yayımcı olarak, başvuran şirket, gerçekte, faaliyetlerine ilişkin risklere erişecek konumdadır ve bunların yasal sonuçlarını öngörebilmelidir. Bu nedenle, bu

kapsamdaki müdahale, Sözleşme'nin 10. maddesinin anlamı çerçevesinde, "kanun tarafından öngörülmüştür".

Başvuran şirketin bilgi yayma özgürlüğüne müdahalenin gerekliliği konusunda, Mahkeme, başvuran şirketin haber portalının profesyonel ve ticari mahiyetine ve yorumları yayınlayarak ekonomik bir çıkar gütmesine özel bir önem vermiştir. Ayrıca, haber portalında yayınlanan yorumları düzenlemek veya silmek için yalnızca başvuran şirketin teknik araçları bulunmaktadır. Bu koşullar altında, portalındaki makalelere ilişkin olarak yapılan yorumların yayınlanmasında başvuran şirketin katkısı, sadece pasif bir teknik bir servis sağlayıcısınınkinden fazladır.

Yorumların asıl sahiplerinin sorumluluklarının internet haber portalının sorumluluğuna karşı bir alternatif olup olamayacağı konusunda, Mahkeme, internette isimsiz olarak yorum yapma, önemli bir değer olmasına rağmen, başkalarının hak ve çıkarlarına karşı dengelenmesi gerektiğini hatırlatmıştır. Bu sonuca vararak, Mahkeme, internet kullanıcılarının kimliklerini açıklamamaya ilişkin çıkarlarının farkındadır ancak ayrıca internette bilginin sınırsız olarak yayılmasının bazen olumsuz etkiye sahip olabileceğine işaret etmiştir. Bu bağlamda, Mahkeme, Avrupa Birliği Adalet Divanının kişilerin temel haklarının ilke olarak arama motoru operatörünün ekonomik çıkarlarının ve diğer internet kullanıcılarının çıkarlarının üzerinde olduğuna hükmettiği bir kararına atıfta bulunmuştur.¹ Ayrıca, sağlayıcılar bazen isminin kamuya karşı gizli kalmasını isteyen kullanıcıların kimliğini tespit edebilecek tek unsur olmasının yanında internet farklı gizlilik derecelerine izin vermektedir. Mevcut davada, yorum sahiplerinin kimliklerinin tespitine izin veren tedbirlerin belirsiz etkililiği, nefret söylemi mağdurunun yorumların sahiplerine karşı etkili bir şekilde tazminat davası açabilmesi için internet tarafından çeşitli araçların sağlanmayışı ile birlikte, yerel mahkemelerin, mağdurun başvuran şirkete veya yorumların sahiplerin karşı tazminat davası açma seçimine sahip oldukları görüşünü desteklemektedir.

Başvuran şirket tarafından portalında yasadışı yorum yapılmasını önlemek için alınan tedbirlere ilişkin olarak, büyük haber portallarının nefret söyleminin ve şiddeti teşvik eden söylemlerin yayılmalarını sınırlamak için etkili tedbir alma yükümlülükleri, "özel sansür" ile eş tutulamaz. Gerçekte, söz konusu söylemlerin olası mağdurlarının devamlı olarak interneti

¹ Birleştirilen davalar C-236/08 ile C-238/08, *Google France SARL ve Google Inc.*, 23 Mart 2010 tarihli Adalet Divanı kararı (büyük daire)

takip etme yetileri, büyük ticari internet haber portallarının yasadışı yorumları önlemelerinden veya kaldırmalarından daha sınırlıdır. Nefret söylemi ve şiddete teşvik eden söylemler içeren yorumlarla başa çıkmak için başvuran şirketin sitesinde ilgililerin hak ve çıkarlarını dengelemek için uygun bir araç olan belirli mekanizmalar olmasına rağmen, yasadışı yorumlar sekiz hafta boyunca yayında kaldığı için davanın kendine has koşulları içinde bu mekanizmalar yetersiz kalmıştır.

Son olarak, başvuran şirkete verilen 320 avro para cezası yaptırımının, yerel mahkemelerce hükmedilen ihlale karşı orantısız olduğu düşünülemez. Ayrıca, yerel yargılamalar sonucunda başvuran şirketin iş modelini değiştirmek zorunda kaldığı görülmektedir. Yerel mahkemelerin başvuran şirkete sorumluluk yüklemeleri ilgili ve yeterli gerekçelere dayanmıştır ve ifade özgürlüğü hakkına orantısız bir sınırlama teşkil etmemektedir.

Sonuç: ihlal yok (ikiye karşı on beş oyla).

(Bkz., ayrıca, [Krone Verlag GmbH & Co. KG / Avusturya](#) (no. 4), 72331/01, 9 Kasım 2006; [K.U. / Finlandiya](#), 2872/02, 2 Aralık 2008, [114 sayılı Bilgi Notu](#); [Ahmet Yıldırım / Türkiye](#), 3111/10, 18 Aralık 2012, [158 sayılı Bilgi Notu](#); ayrıca bkz., [Nefret Söylemi](#) başlıklı Tematik Bilgi Notu)